

Warszawa, dnia 13.11.2024

Stanowisko

Komitetu Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk w sprawie: nowelizacji Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 26 sierpnia 2024 roku zmieniającego Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 21 marca 2022 roku w sprawie organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy (Dz. U. z 2024 r. poz. 1302).

Komitet Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk powołany na kadencję 2023 – 2027 i Jego Sekcja Pedagogiki Kultury i Edukacji Międzykulturowej wnosi o nowelizację Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 26 sierpnia 2024 w sprawie organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy i podjęcie dyskusji ze środowiskiem pedagogicznym. Zaniepokojenie badaczy nauk społecznych skupionych w Komitecie wynika z tego, że objęto wszystkie dzieci pobierające świadczenie 800 plus, jak i niekorzystające z tego świadczenia obowiązkiem realizacji programu kształcenia szkolnego według polskiej podstawy programowej.

Realizacja obowiązku szkolnego jest obwarowana szczegółowymi przepisami prawa nakładających na rodziców różne zadania wychowawcze i opiekuńcze. Niewypełnienie tych obowiązków grozi poważnymi sankcjami karnymi włącznie z odebraniem przez sąd dziecka z rodziny naturalnej i objęcie go pieczęcią zastępczą w rodzinie ukraińskiej, polskiej lub instytucji opiekuńczej. Rodziny ukraińskie są na ogół niekompletne ze względu na udział ojców tych dzieci w działaniach wojennych.

Na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przebywają co najmniej trzy grupy uchodźców wojennych z Ukrainy:

- 1/ tych, którzy chcą wrócić do kraju ojczystego po zakończeniu działań wojennych,
- 2/ tych, którzy łączą swoje plany życiowe z Polską,
- 3/ tych, którzy często zmieniają miejsce pobytu i nie dokonali jeszcze ostatecznego wyboru kraju docelowego.

W Rozporządzeniu Ministra Edukacji i Nauki z dnia 21 marca 2022 wprowadzono możliwość realizacji obowiązku szkolnego w placówkach zlokalizowanych na terytorium Rzeczypospolitej z polską podstawą programową, albo w systemie on – line z ukraińską podstawą programową. Rodzice z Ukrainy dokonywali wyboru ścieżki kształcenia dla swych dzieci. Mogły one otrzymać świadczenie 500 plus/800 plus bez względu na przyjęty system edukacji formalnej.

Apelujemy o to, aby dzieci uchodźców wojennych z Ukrainy, którzy deklarują zamiar powrotu do kraju ojczystego po zakończeniu działań wojennych mogły realizować obowiązek szkolny według również tylko ukraińskiej podstawy programowej i tamtejszego systemu prawa oświatowego oraz otrzymywać świadczenie 800 plus.

Przewodnicząca
Komitetu Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk

Prof. dr hab. Agnieszka Cybal - Michalska